

laten aanvaarden, wordt op de persconferentie die voorafgaat aan de Moeder Courage-enscenering expliciet benadrukt dat Brecht nooit lid was van de communistische partij. “Volgens Mr. Engelen is Brecht veel belangrijker omwille van zijn kunst dan omwille van zijn politieke overtuiging.” De programmering van zijn stukken vindt zijn verantwoording in het ‘artistieke’ en het ‘algemeen menselijke’. De politieke context wordt genegeerd of ontkend. De poging tot de-ideologiseren is meestal succesvol en de Vlaamse pers sluit zich over het algemeen graag aan bij het standpunt van de theatermakers. “Het werk van Moeder Courage heeft om zo te zeggen niets – of toch zeer weinig – met een politieke strekking te maken. Het is zuiver algemeen-menselijk in zijn antimilitaristische uiting en zal daarom hier in lande ook beslist door velen kunnen bewonderd worden.” (Het Toneel)

Een jaar later gaan ze nog een stapje verder. Ook de programmering van De Kaukasische Krijtkring wordt verantwoord vanuit “het

feit dat Brecht toch nog iets anders te bieden heeft dan alleen de dramatische illustratie van een politiek of wijsgerig dogma. Dat andere zal men dan in de eerste plaats vinden in een diep-warme menselijkheid” (programmabrochure). Maar bovendien wordt de raamvertelling waarin de Oosterse ‘parabel’ geplaatst wordt binnen een expliciet politieke context – een communistisch standpunt over de herverdeling van de grond – geschrappt. Slechts één journalist, Carlos Tindemans, durft deze ingreep kritisch te bevragen, zowel tijdens de persconferentie vooraf als in zijn kritiek: “Engelen heeft bovendien nog gemeend in de depolitiseren van het gegeven de proloog te kunnen uitschakelen. Wel mocht de voorzanger stuntelig 2 pagina’s korte inhoud opdeclameren maar daarmee kregen we geen kans om de actualiteit waartoe het thema als symbolisch leerstuk dient, in te leven. Als hij meende juist daardoor het tijdsgebundene te kunnen ontlopen dan getuigt dit niet van zijn leesbegeerte. Want wie rechter Azdak wel als

oosterse zonderling maar niet als een hedendaagse realiteit achter het ijzeren gordijn interpreteert, geeft toch blijken van bedroevende helderziendheid in Brechts thematiek.” (De Antwerpse Gids)

Tindemans kon op weinig bijval van zijn collega’s rekenen. Zijn kritische vragen tijdens de persconferentie werden hem niet in dank afgenomen. “Er scheen in sommige punten wat verwarring te zijn ontstaan, doordat er blijkbaar al te weinig rekening werd gehouden met het feit dat de taak van de recensent begint na de vertoning,” berispte de collega van *Gazet van Antwerpen*. Het leverde Tindemans niet alleen de verdenking op van enkele oudere collega’s voor *De Rode Vaan* te schrijven, het bood de recensent van ‘t Pallieterke een ideale voorzet voor zijn ideologische afrekening: “dan durven sommige collega’s nog sputteren omwille van de weggelaten proloog, die ze Engelachtige Fred als ‘n moord aanwrijven. Alsof het allemaal nog niet langdradig genoeg was zonder vervelend exposé van ‘n ruzie tussen

Moeder Courage en haar kinderen - Internationale Nieuwe Scène / Cor Hageman

